

Spira Veronika: Miniesszék IV.

Séta a Petőfi hídtól a Lágymányosi hídig

Ausztráliába szakadt barátnőmmel idén nyáron is folytattuk a séta hagyományát. Most azt szerettem volna neki megmutatni, milyen az, amikor egy nagy lehetőséget politikai akarnokságból, hatalmi furorból, kicsinyes krakélerségből elpuskáznak, és azt egy provinciális giccsel cserélik fel.

(Akkor még csak sejtettük, ma már tudjuk, hogy az igazi cél a modern Magyarország összeroppantása volt, elitcsere, az európeerek ellehetetlenítése, kizavarása az országból, az itt élők hűbéresekké, alattvalókká züllesztése, az alsóközéposztály nyomorba és tudatlanságba döntése, olcsó és kiszolgáltatott munkaerő a hazai oligarchák számára, a vagyon újraosztása, kliensek, vazallusok, elkötelezett és lekötelezett politikai bázis kiépítése, újfeudalizmus.)

A fentiek után már minden budapesti számára egyértelmű, hogy csakis a Nemzeti Színház lehetett idei sétánk célpontja.

Úgy állunk mi is itt ezzel az esztétikai szörnyszülöttel szemben, mint a kép előterében a bohóc (a félreértett Latabár Kálmán). Csüggedten. Íme „a legnagyobb hazai posztoszocialista kultúrház.” Nesze neked 21. századi magyar építészet.

A provinciális giccs esti kivilágításban

Íme, a hiúságában vérig sértett vidéki provincializmus, amint birtokba veszi a fővárost, és dühödten, kaján bosszúvágytól hajtva a maga képére formálja. Vae victis.

Az Erzsébet téren 1997-ben már elkezdték építeni Bán Ferenc és társai díjnyertes pályázata alapján az új Nemzeti Színházat.

Íme, a győztes, meg nem valósult pályázat látványterve:

A Fidesz azonban győzött 1998-ban, és azonnal leállította az építkezést. Még a vasbeton-alapokat is kiszedette a földből, nehogy később bárki folytathassa. És hogy a kész helyzet, amit teremtettek, végleges legyen, egy baráti színigazgatót kormánybiztosnak kinevezve hetek alatt, pályázat nélkül, megterveztették a színházukat egy ugyancsak baráti építéssel (a kormánybiztos lakóházának és vidéki színháza felújításának tervezőjével), 15 hónap múlva pedig már át is adták, jó messze a belvárostól, kinn a prérin.

A gyors kivitelezést és a szükséges anyagi háttérrel a terület fejlesztésében érdekelt nagytőkés cége biztosította. Nem piszmogtak jogszabályokkal, közbeszerzéssel, pályáztatással, engedélyekkel, miegyébbel. Fő a korlátlan hatalom. Höröghet a Számvevőszék, az Építész Kamara, vagy aki csak akar. Mit nekünk jogállam, jogbiztonság. Megtesszük, amit csak akarunk, „oszt jónapot”. (Neveket nem említettem szegény barátnőmnek, minek, úgysem mondtak volna neki semmit. Aki pedig itthon nyomon követte az eseményeket, az vagy emlékszik rá, vagy utána nézhet a neten). A színházépületet az állam mindmáig a nevezett cégtől lízingeli.

A Belvárosban találkoztunk, megittunk egy kávét a Duna korzón, majd a 2-es villamossal lementünk a Petőfi hídig. A sétánk itt kezdődött. A Soroksári út Duna felőli új házsorai melletti sétányon haladtunk a Lágymányosi híd felé.

A Soroksári út a Duna felől

Séta közben megtapasztalhattuk azt is, hogyan tettek tönkre egy másik nagy lehetőséget, ezt az új, ígéretes városrészt a két híd között. A Soroksári úti házsortól a Dunáig pompás parkok terülhetnének el, mindkét oldalukon a Dunával párhuzamosan futó, széles sétaúttal szegélyezve. Azonban éppen középen kattognak két sor drótkerítés között a csepeli HÉV lepusztult szerelvényei, egyetlen átjáró nélkül. Nesze neked városépítészet magyar módra.

Legalább ezen a szakaszon süllyesztették volna a HÉV-et a kéreg alá, vagy helyezték volna át a Soroksári útra, főként, ha már idetelepítették nemzeti szentélyüket, „a legnagyobb hazai poszt-szocialista kultúrházat.” Most, aki HÉV-vel érkezik a színházhoz, leszállva a koszlott szerelvényről, hűgyszagú kő-mellvéddel, fegyházra emlékeztető drótkerítéssel és veszélyes átjáróval találja szemben magát, amíg keresztülbóklászik a síneken a színház bejáratáig.

Leérve a Lágymányosi hídhöz, elmeséltem neki azt a képtelenséget is, ami még az első jobboldali kormány idején esett meg, és aminek mindmáig viseljük a következményeit. Tudniillik pusztán kicsinyességből, hatalom-fitogtatásból, meg azért, hogy keresztbe tegyenek a liberális vezetésű fővárosnak, megakadályozták, hogy a hídon átmenjen a Hungária úton közlekedő villamos Budára. A végállomás ma is a pesti hídfőnél van. Budáról a színház tömegközlekedéssel meg sem közelíthető, csak a Petőfi híd felől.

A Lágymányosi (már Rákóczi) hidat a főváros építette részben saját, részben európai, részben kormányzati forrásokból, de a terveket mindaddig blokkolták, amíg a hídon átvezető villamos a terv része volt. Minden racionális érv süket fülekre talált. A jobboldali politikusok számára, sajnos, sokkal fontosabb volt az erőfitogtatás a közjónál. Csak akkor érzik komfortosan magukat, ha átgázolhatnak másokon.

Végül valamilyen csellel mégis sikerült legalább a sínek helyét szabadon hagyni, abban bízva, hogy egyszer majdcsak lesz villamos is a hídon, amely átvisz Pestről Budára.

Azóta jó néhány év, sőt évtized eltelt, de mind máig nincs tömegközlekedés a Lágymányosi hídon. A villamos végállomása ma is a pesti hídfőnél van. Most, hogy vesztesre állnak a fővárosban, előkapták a villamos továbbépítésének a tervét. Meglátjuk, mi lesz belőle.

A nemzetinek és színháznak csúfolt épület parkjában szétszórva szobrok találhatók. Többségük rémes, bombasztikus, közhelyes, pl.: Melocco kapuszobra Tolnay Klárral és Latinovitscsal, vagy

a szegény bohóc-Latabár (lásd mindkettőt fent), de azért van köztük egy-kettő, amit kedvelek.
Gobbi Hildáé és Timár Józsefé.

Gobbi Hilda szobra

Timár József Az ügynök halálában

A séta kellemes volt, bár az a sok ízléstelenség, amit sikerült itt felhalmozniuk a nemzeti értékek, a nemzeti kultúra felkent híveinek, koránt sem szolgált örömünkre („Bábel tornya”, labirintus, a színház előtti medence hajó formájú idommal, a park a közhelyes szobraival).

A természet, a Duna part, a kilátás a Gellérthegyre, a Várra azonban csodás. Csak azt sajnálhatjuk, hogy a centrum meghosszabbítását déli irányban a Duna mentén így elfuserálták.

Visszaérve a belvárosba még leültünk egy fagylaltra, és így éppen az utolsó metrót elérve váltunk el egymástól.

Legközelebb talán elmegyünk a közeli, pár éve kellemes pihenő parkká alakított Kopaszi-gátra, de nem valószínű, hogy a Lágymányosi hídon közlekedő villamossal. Bár ki tudja, hallva a választások előtti ígélet- és terv-dömpingről, még erre is sor kerülhet.